

Ἡ κατάθεση τοῦ κ. Γ. ΖΙΓΛΗ ἐνώπιον τῆς Ὑποεπιτροπῆς
Εὐρωπαϊκῶν Ὑποθέσεων τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων Η.Π.Α.

Οὐάσιγκτων, 27/3/1974

Κύριε Πρόεδρε,

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρόσκλησίν σας εἰς τὸ βῆμα τοῦτο, εἶναι δι' ἐμέ τιμὴ νὰ ὁμιλήσω πρὸς τοὺς αἵρετοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Καὶ τοῦτο εἰδικώτερον διότι ἔχω συναρπάξαι τὴν ἰσχυρὴν δεσμῶν φιλίας καὶ συνεργασίας ποὺ ἐνώνουν τοὺς δύο λαοὺς ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν ἀγώνων διὰ τὴν ἐλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν μέχρι σήμερον. Εἶμαι παλαιὸς κοινοβουλευτικὸς. Λέγομαι μὲ ἰδιαίτερα αἰσθήματα τὴν πρόσκλησίν σας. Θεωρῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἀντιπρόσωπον τῆς τελευταίας ἐλληνικῆς Βουλῆς ποὺ κατελύθη κατὰ τόσον βραῖον τρόπον τὸ 1967. Ἡ Βουλὴ μας ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ παρουσία μου ἐδῶ πρέπει ἐπίσης νὰ χρησιμεύσῃ διὰ νὰ σῶς ὑπεθυμίσῃ τὰς ταλαιπωρίας πολλῶν ἐκλεκτῶν συναδέλφων μου, ὅπως ὁ Γεώργιος Παύρος, ὁ Ἰωάννης Χαραλαμπίδης, ὁ Γεώργιος Στεργίου καὶ ἡ Ἀσημίνα Γιάννου, οἱ ὅποιοι συνεληφθῆσαν μὲ τρόπον βδανυσὸν τὰς τελευταίας ἡμέρας καὶ ἀπεστάλθησαν εἰς φυλακὰς καὶ τόπους ἐξορίας. Ὑποφέρουν διότι εἶχ' νὰ τὸ θάρρος νὰ παραμείνουν πιστοὶ εἰς τὰ ἰδεώδη τῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δημοκρατίας καὶ εἰς τὸ καθεῖνα τους ἐναντί τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Τέλος ὑπάρχει ἕνας ἄλλος σπουδαῖος λόγος διὰ τὴν ἀποδοχὴν ἐκ μέρους μου τῆς εὐγενοῦς προσκλήσεώς σας. Αἱ δύο χῦραι μας πλὴν τῶν ἐκ παραδόσεως στενῶν δεσμῶν, συνδέονται ἐπισήμως καὶ μὲ μίαν συμμαχίαν διὰ τὴν ἀμυνὰ ὅχι μόνον τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν καὶ τῆς ἐδαφικῆς τῶν ἀκεραιότητος ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προστασίαν ἐνὸς γνησίου δημοκρατικοῦ τρόπου ζωῆς.

Αἱ συμμαχίαι ὅμως μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων λαῶν, πρέπει, διὰ νὰ εἶναι ἀποδοτικαὶ εἰς τὴν οὐσίαν καὶ τοὺς τόπους, νὰ βασίζονται πάντοτε εἰς τὴν βούλησιν τοῦ λαοῦ ποὺ ἀφοροῦν, ὅπως αὕτη ἐκφράζεται ἀπὸ τοὺς αἵρετοὺς ἐκπροσώπους του. Διὰ νὰ κάμωμεν μίαν παράφρασιν τοῦ γνωστοῦ ρητοῦ : "Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ δημοκρατία εἶναι τόσον σπουδαῖα ἀγαθὰ, ὥστε νὰ μὴν μποροῦν νὰ ἀνταπεῶν εἰς τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα διακυβερνήσεως μιᾶς χώρας". Μὲ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν καὶ ἔχων πλήρη συναίσθησιν τῶν ἰδικῶν μου εὐθυνῶν ἐμφανίζομαι σήμερον ἐνώπιόν σας ὡς μέλος τῆς τελευταίας Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἡ ὁποία θὰ παραμείνῃ ἡ μόνη νόμιμος ἐκπροσώπησις τῆς βουλῆσεως τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, μέχρις ὅτου διενεργηθῶν καὶ πάλιν ἐκλογαὶ εἰς τὴν χώραν μας.

Μετά τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον αἱ δύο χῦραι μας συνεδέθησαν τόσον διμερῶς, ὥσον καὶ μέσῳ τῆς Βορειοατλαντικῆς Συμμαχίας. Εἶχα τὴν τιμὴν νὰ ἀνῆκω εἰς τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἀπεφάσισεν τὴν συνύφεσιν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ ΝΑΤΟ. Περιττόν εἶναι νὰ τονίσω ὅτι ἡ εἰσοδος εἰς τὸ ΝΑΤΟ ἐνεκρίθη ἀπὸ τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς.

Τὸ προοίμιον τῆς Ἀτλαντικῆς Συνθήκης ὁρίζει ὅτι τὰ συμβαλλόμενα μέρη : " εἶναι ἀποφασισμένα νὰ υπερασπίσων τὴν ἐλευθερίαν, τὴν κοινὴν κληρονομίαν καὶ τὸς πολιτικοὺς τῶν λαῶν των" βασιζόμενα ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς δημοκρατίας, τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ κρῖτους τοῦ Νόμου. Τὸ ἄρθρον 2 ὁρίζει ὅτι οἱ ὑπογράφοντες τὴν συνθήκην ἀναλαμβάνουν ἐπίσης "νὰ συμβάλουν διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν εἰρηνικῶν καὶ φιλικῶν διεθνῶν σχέσεων διὰ τῆς ἐν ισχύσει καὶ τῶν ἐλευθερίων θεσμῶν, διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως μὲ καλὴν θέλαν καὶ ἀνανοήσεως τῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ θεσμοὶ οὗτοι βασιζοῦνται καὶ διὰ τῆς προαγωγῆς τῆς σταθερότητος καὶ τῆς εὐημερίας".

Ἐπιτρέψατέ μου νά προσθέσω ἐπίσης ὅτι τὸ δόγμα Προῦμαν, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι εὐγνώμων, ὑπεχρέωνε τὰς ἠνωμένους Πολιτείας νά υποστηρίξουν τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἐλευθερίαν λαοὺς ἐναντίον ὀπλισμένων μειοψηφῶν. Αἱ Ἑλληνο-αμερικανικαὶ σχέσεις ἀνεπτύχθησαν ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ καὶ αἱ μεταγενέστεραι διμερεῖς Ἑλληνο-αμερικανικαὶ συμβάσεις. Ἐπὶ τῶν θεμελίων αὐτῶν ἡ ἑλλὰς προσεχώρησεν εἰς διεθνεῖς συμφωνίας ὅπως εἶναι ἡ σύνδεσις τῆς μετὰ τὴν Ἑυρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑυρώπης, τὴν Ἐπιτροπὴν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ἄλλα.

Θαίνεται ἐξ αὐτῶν ὅτι ἡ ὑπεράσπισις τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δημοκρατίας δέν εἶναι μόνον κενὰ φράσεις διὰ τοὺς συμμάχους τοῦ ΝΑΤΟ, ἀλλὰ μιὰ ἐπίσης νομικὴ καὶ πολιτικὴ ὑποχρέωσις δι' ἕνα ἕκαστον καὶ δι' ὅλα τὰ κράτη-μέλη. Αὐτὸ εἶναι ἀκριβῶς τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ διακρίνει τὴν Βορειοατλαντικὴν Συμμαχίαν ἀπὸ τὰς παραδοσιακὰς καὶ στρατιωτικὰς συμμαχίας τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς οἶδει ἀκριβῶς τὴν ἱστορικὴν τῆς δικαίωσιν.

Περ' ὅλα ὅμως αὐτὰ ἡ δημοκρατία κατεστράφη καὶ ἡ χώρα μας ἐνῶ εὐρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ ΝΑΤΟ μετεμορφώθη εἰς στρατιωτικὴν δικτατορίαν καὶ ἔγινε μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ πρώτη Ἑυρωπαϊκὴ χώρα ποῦ κατρακύλησε πρὸς τὸν ὀλοκληρωτισμόν.

Δέν θὰ προσπαθῶ ἐδῶ νά ἀναλύσω τὰς πολυπλόκους αἰτίας ποῦ ὠδήγησαν εἰς τὴν κατάρυσιν τῆς Δημοκρατίας στὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἔργον τῶν ἱστορικῶν τοῦ μέλλοντος. Ἐπιτρέψατέ μου ὅμως νά τὸνίσω ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς οὔτε ἀρνέεται οὔτε ὑποτιμᾷ τὸ μέρος τῆς εὐθύνης του διὰ τὴν παρούσαν κατάστασιν. Ἀλλὰ πιστεύει ἐπίσης ὅτι ἕνα ἀποφασιστικὸν μέρος τῆς εὐθύνης - ὥς τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς - βαρύνει τοὺς συμμάχους του.

Ἐάν οἱ σύμμαχοι αὐτοὶ καὶ εἰδικώτερον αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι εἶχαν τηρήσει τὰς ἐκ τῆς συνθήκης ὑποχρεώσεις των νά ὑπερασπισθοῦν τὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, οὔτε ἡ ἐπιβολὴ τῆς δικτατορίας, οὔτε ἡ διατήρησις τῆς θά ἦτο δυνατὴ. Ἀντυχῶς ὅμως οἱ σύμμαχοι ἐδέχθησαν, συνειργάσθησαν καὶ κατὰ καιροὺς ἐβοήθησαν τοὺς ἑλληνας δικτάτορας. Ὑψίστε ἐγένοντο φιλικὰ διαβήματα ἐλαφρὰς δυσανεκίας ἡ ἐξεργάζοντο εὐχαί διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ἔμεναν μακρὰν τῆς πραγματικῆς οὐσίας τῆς υποθέσεως.

Πρέπει εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ νά τονίσω ὅτι ἡ κριτικὴ μου στρέφεται ἐναντίον τῶν κυβερνήσεων τῶν συμμάχων μας καὶ βεβαίως οὐκ ἐναντίον τῶν λαῶν τῆς Ἑυρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, τῶν κοινοβουλίων καὶ τῆς Ἑυρώπης καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κοινοβουλίου, τοῦ ἐλευθέρου καὶ ὑπευθύνου Τύπου εἰς τὰς χώρας ἐνθεν καὶ ἐκεῖθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, καθὼς καὶ τῶν πολυαριθμῶν ἰδιωτικῶν ὀργανώσεων, πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀκούραστοι ἐξέφραζαν τὸν ἀποτροπισμὸν των διὰ τὴν κατάρυσιν τῆς δημοκρατίας καὶ προσέφεραν ἥθικὴν καὶ ὕλικὴν βοήθειαν εἰς τὸν βασανισμένον ἑλληνικὸν λαόν.

Ἐμφανίζομαι σήμερον ἐνώπιόν σας ὡς φίλος καὶ ὡς ἴσος καὶ ἑταῖρος εἰς μίαν κοινὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιτρέψατέ μου, ὡς ἐκ τοῦτου, νά εἶμαι ὡς, ὅπως ἡμπορεῖ κανεὶς νά εἶναι μὲ τοὺς πραγματικὸς φίλους του.

Ὅταν ἔγινε τὸ πραξικοπηματὸς τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἔσπευσε νά δηλώσῃ ὅτι κατελήφθη ἐξ ἀποδείτου καὶ ὅτι οὐδεμίαν γνῶσιν εἶχε, οὔτε ἀνεμίσχθη ποσὺς εἰς τὸ κίνημα. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὅμως ἠρνήθη νά πιστεύσῃ αὐτὴν τὴν δήλωσιν ἀδωδότητος. Καὶ εἶναι ἐπίσης πεπεισμένος ὅτι ἡ στρατιωτικὴ δικτατορία στὴν Ἑλλάδα δέν θὰ ἦτο δυνατὸν νά ἐπιζῇ χωρὶς τὴν βοήθειαν τῶν ΗΠΑ. Ἡ στιγμή δέν εἶναι κατάλληλος γιὰ νὰ σὰς φέρω λεπτομερῆ στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων διεμορφώθη ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη.

Ἐπιτρέψατέ μου ὅμως νά σὰς ἐκθέσω μίαν προσωπικὴν μου ἐμπειρίαν, ἡ ὁποία εἶναι χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν στάσιν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν ποῦ καλλιέργησε τὰς ὑποφάας μου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμερικανικὴν συνομιλίαν εἰς τὸ πραξικοπηματὸς τοῦ 1967.

"Εξ ημέρας μετά τό κίνημα συνήντησα εἰς φιλικόν σπίτι μίαν ἀνω-
τέραν ὑπάλληλον τῆς ἀμερικανικῆς πρεσβείας εἰς Ἀθήνας.

Ἦξε περάσει τās προηγηθείσας ἔξ ἡμέρας καί νύκτας, κλεισμένη
μέσα στό κτίριο τῆς πρεσβείας.

Τά πρῶτα λόγια τῆς ὕταν μέ εἶδε ἦταν περίπου τά ἑξῆς: "ὁδῶ
σοι ὁ θεός, ὅλα πῆγαν καλῶ καί ὅλοι εἶναι εὐτυχεῖς". Ὅταν ἀπῆντησα
ἀποτόμως ἐκφράζων τήν ἀπογοήτευσίν μου καί τήν ἀγανάκτησιν τοῦ ἑλλη-
νικοῦ λαοῦ διὰ τό πραξικοκῆμα, μού ἀνέπτυξε τήν ἐξῆς θεωρίαν: "Αὐτό
πού κατέλαβαν τήν ἐξουσίαν εἶναι μία μικρή ὁμάς πουργιτανῶν ἀξιωματικῶν,
οἱ ὁποῖοι βεβαίως δέν ἔχουν καμμίαν πολιτικὴν κέλραν. Πολύ γρήγορα
ἔ' ἀναγκασθοῦν νά ζητήσουν τήν βοήθειαν τιμῶν καί πεπειραμένων πολιτι-
κῶν, ὅπως εἰσθε σεῖς, ἀκόμη καί ἂν σήμερα νομίζουν ὅτι ὅλοι οἱ πολιτι-
κοί εἶναι ἀχρηστοί καί διαφθερμένοι. Ἐὰ προσγεινωθοῦν ὅπως ὁ Ἀγιομπ
χάν στό Πακιστάν καί ἔὰ ζητήσουν τήν βοήθειάν σας, τήν ὅποیان πρέπει
νά τοῖς προσφέρετε γιά νά ὀδηγηθῇ ἡ χώρα σας εἰς τήν πρόδον, ἀκριβῶς
ὅπως ἔγινεν εἰς τό Πακιστάν". Ἐμείναμε κυριολεκτικῶς ἀναυδοί. Τόσον
ἡ πρεσβεῖα ὅσον καί ἡ κυβέρνησις τῶν ΗΠΑ εἶχον ἐπισήμως δηλώσει ὅτι
δέν γνωρίζουν ποῖοι ἦσαν οἱ ἐμπνευσταί τοῦ πραξικοκῆματος. Πῶς λοιπόν
ἦτο δυνατόν μία ἀνωτέρα ἀξιωματοῦχος νά ἐκφράζῃ τοιαύτην αἰσιοδοσίαν
καί προγνωστικά διὰ τό μέλλον.

Ἡ βραδυά τελείωσε μέ μίαν ἀκόμη "θεωρίαν" εἰς τήν ἐπιμονήν
μας ὅτι αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι ἔὰ ἔπρεκε νά κἀμουν χρῆσιν ὅλων τῶν δυνα-
μῶν των διὰ νά βοηθήσουν τήν κατάστασιν τῆς Δημοκρατίας ἡ συνομιλή-
τρια μας ἀπῆντησε: "δέν ἡμποροῦμε νά τοῖς πιέσουμε, διότι, ὑπάρχει
πάντοτε ὁ κίνδυνος νά γίνουν πασειρικοί". Αὐτά ἐλέγχθησαν ἐξ μόλις ἡμέ-
ρας μετὰ τό πραξικοκῆμα. Ἐν τούτοις αὐτό τό προφανές προκατασκευασμέ-
νον ἐπιχείρημα ἐπανελήθη ἔκτοτε μέ μονότονον ἐπιμονήν ἀπό ἕνα πλῆθος
ἀμερικανῶν ἀξιωματοῦχων τόσον εἰς τās Ἀθήνας ὅσον καί εἰς τήν οὐά-
σιγκτων.

Ἀσχετῶς ὅμως τῆς ἀναμείξεως ἡ μή τῆς κυβερνήσεως τῶν ΗΠΑ εἰς τό
πραξικοκῆμα τοῦ 1967 ἡ ἐπακολουθήσασα ἀμερικανική πολιτική ἐναντί τῆς
δικτατορίας ἀπεδείχθη ἐνισχυτική καί συνδιαλλακτική καί ἐροήθησε τήν
δικτατορία νά ἐπιζήσῃ. Ἐκδηλώσεις τῆς ἀμερικανικῆς δυσανεξίας ἔ-
ναντι τοῦ κινήματος ἔδωσαν τήν ἐντύπωσιν κενῶν λόγων εἰς τὸν ἑλληνικόν
λαόν, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται νά προσβάλλεται ἡ νοημοσύνη του ὅταν οἱ λό-
γοι εἶναι ἀντιθετοί πρὸς τās πράξεις. Ἐτσι λ.χ. αἱ ΗΠΑ ἀνήγγειλαν τό
1967 ὅτι ἔὰ ἀνταποκρίνουν τῆς ἀποστολῆς βαρέος ἐξοπλισμοῦ. Ἡ δῆλωσις
αὕτη οὐδέποτε ἐφηρμόθη οὐσιαστικῶς.

Κατὰ τόν αὐτό χρόνον καί ἀντιθέτως πρὸς τήν στάσιν τῶν ὑῤω-
παίων -οἱ ὁποῖοι μέ πολύ ὀλίγας ἐξαιρέσεις ἐτήρησαν ἀπό τήν
δικτατορίαν- ἡ ἀμερικανική κυβέρνησις ἐπροτίμησε νά ἐνισχύσῃ μέ δεῖγμα-
τα σεβασμοῦ τό καθεστὸς Παπαδοπούλου. Αἱ ἐπισκέψεις τῶν κ.κ. Ἀγκινίου,
Στάν, Δαίρντ καί Ρότζερς καθὼς καί ἀναριθμητῶν στρατηγῶν καί ναυάρχων
εἶχαν σκοπὸν αὐτό ἀκριβῶς νά ἐπιτελέσουν. Οἱ ἐπισκέπται αὐτοί, ἄνευ
ἐξαιρέσεως ἔπλεκαν ἐγκωμιά διὰ τό καθεστὸς ἐκαμαν δηλώσεις θαυμασμοῦ
διὰ τό ἑλληνικὸν οἰκονομικόν θῆμα καὶ διὰ τήν "θαυμασίαν πολεμικὴν
ἐτοιμότητα τῶν ἑλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων", δηλώσεις αἱ ὁποῖαι παρε-
μόρφωναν τήν πραγματικότητα καί παρέλυναν τό ἥσικόν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.
Αἱ ΗΠΑ περαιτέρω ἐνίσχυσαν τήν ἑλληνικὴν δικτατορίαν μέ ἀφθονον οἰκο-
νομικὴν βοήθειαν διαφόρων εἰδῶν. Ὡς ὁρισμένες περιπτώσεις αἱ ΗΠΑ
ἀκόμη καί ἐπενέβησαν διὰ νά παρεμποδίσουν τās εὐρωπαϊκὰς κυβερνήσεις
ὅπως λάβουν αὐστηρά μέτρα ἐναντίον τῆς δικτατορίας εἰς ἐκτέλεσιν ὑπο-
χρεώσεών των πού πηγάζουν ἀπὸ τό ΝΑΤΟ.

Ἡ ἐκέμβασις τῶν ΗΠΑ πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλλήνων δικτατόρων
ἐσημειώθη ἐκτός εἰς τήν διαδικασίαν ὀργανισμῶν, ὅπως τό Συμβόλιον
τῆς Εὐρώπης ἡ ἡ ΕΟΚ, τῶν ὁποίων ἡ Ἀμερική δέν εἶναι μέλος. Ἐτσι
π.χ. αἱ ΗΠΑ προσεπρόσθεναν νά παρεμποδίσουν τό Συμβόλιον τῆς Εὐρώπης
εἰς τήν προσπᾶσιν του νά πείσῃ τήν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν ἡ νά δημο-
κρατικοποιηθῇ ἡ νά ἀντιμετωπίσῃ τήν ἀποβολήν τῆς.

Τό, ἄμεσον ἀποτέλεσμα θλῶν αὐτῶν τῶν ἀμερικανικῶν ἐνεργειῶν ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς χούντας ἦτο νά καταστήσῃ τήν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιωματικῶν (πού πιστεύουν ὅτι ἡ ἄμυνα τῆς Ἑλλάδος ἐξαρτᾶται ζωτικῶς ἀπό τόν ἀμερικανικόν παράγοντα) παθητικούς θεατῆς τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας εἰς τήν χώραν τῶν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰσθε ἐν γνώσει τῶν ἐπιχειρημάτων πού προβάλλονται διὰ νά δικαιολογήσουν τήν πολιτικήν τῆς κυβερνήσεως τῶν ΗΠΑ ὑπὲρ τῆς χούντας.

Πρῶτον, ὁ "κομμουνιστικός κίνδυνος". Ἑπανειλημμένως ἐλέγχθη ὅτι τό πραξικόπημα ἔσωσε τήν Ἑλλάδα ἀπό τόν κομμουνισμόν. Ἡ πεῖρα ὅμως τῶν τελευταίων ἐπτά ἐτῶν ἀπέδειξεν πόσον ἐσπεύετο βάσεως ὁ ἰσχυρισμός αὐτός.

Δεύτερον, τό ἐπιχείρημα ὅτι ἂν ἡ Ἑνωσις Κέντρου ἐκέρδιζεν τὰς ἐκλογάς, πού εἶχαν προκηρυχθῇ διὰ τό τέλος Μαΐου 1967, ἡ Ἑλλάς θά ἀπεχόριτο ἀπό τό ΝΑΤΟ. Αὐτό εἶμαι εἰς θέσιν νά τό ἀρνηθῶ ἐπισήμως καί κατηγορηματικῶς.

Τρίτον, ἡ διαπίστωσις ὅτι τό ἐλληνικόν κοινοβουλευτικόν καθεστῶς ἦτο τόσον διεφθαρμένον, ὥστε δέν ἦτο δυνατόν νά διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺ χωρίς νά φέρῃ τήν χώραν εἰς τήν καταστροφήν. Εἰς τοῦτοισι οὗτε καὶ μίᾳ περίπτωσι καταχρήσεως ἐκ μέρους τῶν τῶς κοινοβουλευτικῶν ἀπεκαλύφθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἐπτά χρόνια. Τούναντίον τό τελευταῖον πραξικόπημα τῆς 25ης Νοεμβρίου 1973 ἐγίνε με νόμιον ἐπιχείρημα ὅτι ἔπρεπε νά "ἐκκαθαρισθῇ ἡ ἑπανάστασις" ἀπό τήν διεφθαρμένην ἡγεσίαν τοῦ Παπαδόπουλου καί τῶν συναιτέρων του", οἱ ὅποιοι τώρα ἀπειλοῦνται νά ἀχθῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐτ ἀποδικεύου διὰ τὰς καταχρήσεις των κατὰ τήν ἄσκησιν τῆς ἐξουσίας.

Τέταρτον, "ὅτι ἡ δικτατορία εἶναι μίᾳ ἱστορική ἀνάγκη, διὰ νά δλοκληρωθῇ ὁ ἐκσυγχρονισμός τῆς Ἑλλάδος καί ἡ οἰκονομική πρόοδος. Τὰ ἀποτελέσματα ἐν τοῦτοις ἔοριξαν ἀκριβῶς τό ἀντίθετον. Ὑπάρχει τώρα μίᾳ τελευταία διδασυσι εἰς τήν κοινωνικήν καί πολιτικήν ζωήν. Βοηθειῶθ σοβαρά ὀπισθοδρομήσεις εἰς τήν ἐκπαίδευσιν, ἡ ὅποια προεκάλεισε μίαν μεγάλην καί συνεχή ἐξέγερσιν εἰς τοὺς φοιτητάς.

Ὑπάρχουν σοβαρά διαταραχαί εἰς τήν Ἑκκλησίαν. Τό ἴδιον τό σύστημα τῆς ἀνομίης τῆς δικαιοσύνης εἶναι ὑπόδικον. Ὁ διοικητικός μηχανισμός εἶναι εἰς πραγματικήν ἀναστάτυσιν. Καί τό προηγούμενον ὀγείς οἰκονομικόν σύστημα τό διεδέχθη μίᾳ φάσι ὀξείας κρίσεως. Ὁ πληθωρισμός εἰς τήν Ἑλλάδα ἔφθασεν τόν ὑψηλότερον συντελεστήν μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς ΟΟΣΑ, δηλαδὴ ἀνῆλθε κατὰ 55% κατὰ τοὺς τελευταίους ἔξ μῆνας. Οἱ μισθοί καί τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων δέν συμβαδίζουν με τήν καμπύλην τοῦ πληθωρισμοῦ. Τό ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἀνῆλθεν ἀπὸ 1.300 ἐκατομμύρια δολλάρια πού ἦτο τό 1967 εἰς πλέον τῶν 3.500 ἐκατομ. δολλαρίων σήμερον.

Καί παρ' ὅλ' αὐτὰ καμμία σημαντική παραγωγική ἐπένδυσις δέν ἐγίνε κατὰ τὰ τελευταῖα ἐπτά χρόνια.

Ἐπὶ πλέον ἐπιτρέψατέ μου νά προσθῶ ὅτι τό ἐτήσιον ποσοστὸν ἀξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος -εἰς τρεχούσας τιμάς- οὐδέποτε ὑπερέβη κατὰ τήν δικτατορίαν τὸν ἀντίστοιχον ἐτήσιον συντελεστήν τῆς μακρᾶς περιόδου, τῶν κοινοβουλευτικῶν κυβερνήσεων πού παρέλαβον μίαν οἰκονομικὰ κατεστραμμένην ἀπὸ τὸν πόλεμον, τήν κατοχήν καί τοὺς ἐμφυλίους πολέμους. Τό ἀπεκαλούμενον "οἰκονομικόν θαῦμα" τῆς δικτατορίας ἀπεκαλύφθη ὅτι δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕνα μῦθος.

Πέμπτον, οὔτε ἡ δικτατορία εἶναι ἀναγκαία διὰ τήν ἐξασφάλισιν τῶν στρατηγικῶν συμφερόντων τῆς Συμμαχίας. Καί αὐτό τό ἐπιχείρημα εἶναι ἐπίσης ἀβάσιμον. Ἡ Ἑλλάς εἰσῆλθεν εἰς τό ΝΑΤΟ ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ λαοῦ τῆς καί με τήν μεσολάβησιν τῶν κοινοβουλευτικῶν κυβερνήσεων τῆς καθ' ἑλὴν τήν μεταπολεμικήν περίοδον, οὐδέποτε ἐξεφράσθη παράπονον ἐναντίον τῶν κυβερνήσεων αὐτῶν, αἱ ὅποιαι ἐξεπλήρωσαν τὰς ὑποχρεώσεις των πρὸς τό ΝΑΤΟ εἰς τό ἀκέραιον.

Εξ Ίσου άρδαιμον είναι τό έπιχείρημα ότι τά νόμιμα στρατηγικά συμφέροντα της Αμερικης έν Ελλάδα, καθιστούν τήν δικτατορίαν αναγκαίαν. Αί στρατιωτικά συμφωνάι μεταξύ Ελλάδος καί ΗΠΑ -ός αί τοι 1953 καί 1956- έφημερόθησαν πάντοτε πιστάς από τας έλληνικας κυβερνήσεις. Είναι όμως ανάγκη νά γίνη εδώ σαφής έκδροσις τών "στρατηγικών συμφερόντων" από τήν μίαν πλευράν τών "όικονομικών" ή ακόμη καί τών "πολυτελειών" -όπως οί λιμένες διδ τήν έγκατάστασιν οίκογενειών - από τήν άλλην.

Αί κοινοβουλευτικά κυβερνήσεις δέν θά προθυμοποιηθούν νά ένισχύσουν τό επικαλούμενα στρατηγικά άμερικανικά συμφέροντα, χωρίς νά προηγηθώ μία ουσιαστική καί προσεκτική εξέτασις τών ένδεχομένων συνεπειών.

Ας λάβωμεν άλλην μίαν φοράν τόν έλληνα φίλον είς τήν πυκνοκατοικημένην περιοχήν της πρωτεύουσας ως παράδειγμα. Ο έλληνας φίλος δέν έχει καμμίαν σχέσιν μέ τά πραγματικά στρατηγικά συμφέροντα. Είναι άλλως καί μόνον μία διοικητική διευκόλυνσις διδ τόν δόν στόλον. Έν τούτοις έκδοτεί τήν Ακρόπολιν καί συγχρόνως 3 ένατομμύρια Έλλήνων είς μεγάλους πολεμικούς κινδύνους είς περιπτώσιν πυρηνικού πολέμου. Περαιτέρω αύξάνει τήν ρύπανσιν της άτμοσφαιρας καί δημιουργεί άλλα προβλήματα περιβάλλοντος είς μίαν μεγάλην αστικήν περιοχήν, γεννά κοινωνικά καί πολιτιστικά προβλήματα μέ ένδεχομένας σοβαράς συνεκείας.

Είναι πράγματι περίεργον τό έπιχείρημα ότι χρειάζεται μία δικτατορία μόνον καί μόνον διδ νά κέρη προσιτά τοιούτου είδους "στρατηγικά συμφέροντα".

Διδ νά συνάψωμεν είς τό σημείον αυτό πρέπει νά ύπογραμμίσωμεν ότι τό καθάρν άποτέλεσμα της δικτατορικης κυβερνήσεως είς τήν Ελλάδα ήτο ή έξασθένησις τοι έλληνικού στρατιωτικού κατεστημένου διδός σχεδόν όλοι οί άνώτεροι αξιωματικοί μέ πολεμικήν πείραν καί σύγχρονον επαγγελματικήν κατάρτισιν άπεστρατεύθησαν διδ πολιτικούς λόγους. Η έξέγερσις είς τό Ναυτικό τόν Μάιον 1973 δείχνει καθαρά τήν διάλυσιν τών ένόπλων δυνάμεων. Εανένα από τά άνωτέρω βασικά έπιχειρήματα δέν μπορεί νά δικαιολογήσιν ακόμη ή όριστική συμμαχική πολιτική πού νά άνέχεται τόν βιασμόν τών άνθρώπων καί πολιτικών δικαιωμάτων, τας φυλακίσεις, έκτοπίσεις καί ταλαιπωρίας χιλιάδων Έλλήνων τών δύο φύλων όλων τών ηλικιών καί κοινωνιών τάξεων.

Οί χαράσσοντες τήν άμερικανικήν πολιτικήν συχνά καταφεύγουν είς τό εξής έπιχείρημα διδ νά δικαιολογήσουν τήν στάσιν των. "Η μορφή της διακυβερνήσεως της Ελλάδος είναι πρόβλημα πού πρέπει νά λύσθ μόνος του ό έλληνικός λαός. Δέν θά επέμβωμεν είς τά έσωτερικά ύποθέσεις μίδς συμμάχου χώρας". Η άπάντησίς μας είναι ότι αί ΗΠΑ πραγματικά επέμβανουν ήδη είς τά έσωτερικά μας, μέ τήν βοήθειαν καί τό καλόπαισμα τών δικτατόρων.

Καί ύστερα ύπάρχει καί τό άλλο έπιχείρημα, ότι δηλ. μέ "φιλικάς συστάσεις" αί ΗΠΑ ήμπορούν νά ήπηρεάσουν καλύτερα τό καθεστώς έκ των έσων καί νά τό κείσουν μέ τό καλό νά διαλέξ τήν όδόν της επίστροφής είς τήν δημοκρατίαν. Αυτό τό είδος της πολιτικής είναι χρήσιμον διδ νά παραπλανήσ τήν κοινήν γνώμην της Αμερικης καί τών άλλων δημοκρατιών χωρών. Δέν έχει όμως σχεδόν καμμίαν επίδρασιν επί της δικτατορίας καί της έπιθυμίας της νά μείν είς τήν έξουσίαν.

Επομένως δέν είναι νά άπορή κανείς ότι ή στάσις των συμμάχων μας καί ιδίως των ΗΠΑ έγέννησαν δικαιολογημένα τήν έντύπωσιν είς τόν έλληνικόν λαόν ότι ή χώρα του έξετάζεται μόνον διδ τήν στρατηγικήν της θέσιν, ως "έδαφος". Είς τήν πραγματικότητα μέσα είς τά πλαίσια της Ατλαντικής Συμμαχίας ή έλληνική έπικράτεια μετεβλήθη είς ένα πελώριον στρατόπεδον συγκεντρώσεως διδ τόν λαόν της. Μέ πόνον ούς τό λέγω ότι τά άποτελέσματα αύτης της καταστάσεως ήσαν νά ξεριζωθώ ή θερμή φίλια καί οί παραδοσιακοί δεσμοί μεταξυ τών δύο λαών μας. Δυστυχώς βλέπω ένα κύμα "άντιαμερικανισμού", τό όποτον γίνεται καθήμερινώς ισχυρότερον καί άπειλητικότερον. Θά ήτο αμαρτία άν ό

έλληνικὸς λαὸς κατέληγε εἰς τὸ ἀμετάκλητον συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη τύχη γι' αὐτὸν παρὰ νὰ εἶναι σκλάβος μέσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας. Ἄν αὐτὸ συμβῇ μποροῦν νὰ σὰς διαβεβαιώσω ὅτι μαζί μὲ ὅλα τὰ ἄλλα θὰ ζημιωθοῦν ἀνεπανορθώτως καὶ τὰ στρατηγικὰ σὰς συμφέροντα ἐπίσης.

Καὶ τώρα τί ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς συμμάχους μας καὶ εἰδικώτερον ἀπὸ σὰς τοὺς Ἀμερικανούς;

Βεβαίως ὅχι τὴν ἐπέμβασίν σας. Αὐτὸ θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐθνικὴν μας ὑπερηφάνειαν, τὰ συμφέροντά μας καὶ τὴν νοστορλίαν μας. Ζητοῦμε μόνον νὰ μέινετε πιστοὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις σας - τὰς ἡθικὰς καὶ τὰς συμβατικὰς - αἱ ὁποῖαι πηγάζουν ἀπὸ ἐπισήμους διεθνεῖς συνθήκας. Ὡς ζητοῦμε νὰ παύσετε νὰ ἐπεμβαίνετε εἰς τὰ ἑσωτερικὰ μας κἀμνοντες εἰδικὰς ἐνεργείας ποὺ ἐπιτρέκουν εἰς τὴν δικτατορίαν νὰ ἐπιζήσῃ.

Θέλομεν νὰ ἐκδηλώσετε τὴν ἀλληλεγγύην σας πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἐλπίζω νὰ μὴ μέ παρεξηγήσετε ποὺ ὁμιλῶ ἐλεύθερα καὶ συναισθηματικὰ.

Εἴμεθα ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, ἴσοι ἐταῖροι εἰς μίαν κοινὴν ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ προστασία τοῦ δημοκρατικοῦ τρόπου ζωῆς. Ὅτι κι ἂν ζητοῦμε ἀπὸ τῆς ΗΠΑ δὲν ἀφορᾷ μόνον τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ μας. Ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν πραγματικῶν μακροχρονίων συμφερόντων τῆς συμμαχίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἰδικῶν σας, τῶν Η.Π.Α.

Δὲν θέλομεν τὴν ἐπέμβασιν τοῦ βου Στόλου, θεὸς φυλάξει! Ὅυτε ζητοῦμε ἄλλον τύπον δυναμικῆς ἐπεμβάσεως. Ἀπεχθανόμεθα τοιαύτας "λύσεις" καὶ τὰς ἀπορρίπτουμεν.

Εἶναι ὅμως ὅλως διόλου ἀπαράδεκτον τὰ τάνκς τοῦ ΝΑΤΟ νὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ νὰ καταλύσουν τὰς ἐλευθερίας ἐνὸς συμμάχου λαοῦ. Καὶ εἶναι ἐξ ἴσου ἀπαράδεκτον διὰ τὸν βου Στόλον νὰ δῶν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑποστηρίζει αὐτὰ τὰ τάνκς, ὅταν εἰς τὴν πραγματικότητα ἐπιβάλλουν τὴν δουλείαν εἰς τὸν λαόν μας καὶ ὅταν σκοτίζουν ἀσώτως φοιτητὰς ποὺ ζητοῦν ἐλευθερίαν καὶ δημοκρατίαν.

Δὲν εἶμαι ἐδῶ διὰ νὰ ὑποδείξω εἰδικὰ μέτρα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ πάρῃ ἡ Κυβέρνησίς σας διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν πολιτικὴν τῆς ὑποστηρίξεως τῆς δικτατορίας. Δὲν εἶναι δική μου δουλειὰ νὰ σὰς ὑπαγορεύω διαβήματα τακτικῆς καὶ σχετικῆς πολιτικῆς. Θὰ ἤθελα μόνον νὰ σὰς διαβεβαιώσω σὺν φίλος ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνασυγκροτήσετε εἰς τὴν συνελεύσειν τῶν ἐλευθέρων λαῶν τοῦ κόσμου καὶ ἰδίως εἰς τὴν συνελεύσειν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὅτι αἱ συμμαχίαι καὶ αἱ διμερεῖς συμβάσεις δὲν σηματοῦν καταβίβην εἰς δουλείαν τῶν λαῶν τῆς περιφέρειας διὰ τὴν διεκδικήσεσιν τοῦ κέντρου. Ἄν ἀντὶ νὰ ἐνισχύετε μίαν μικρὰν αὐτοεξυπηρετουμένην ὁμάδα ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζετε τὴν πολιτικὴν σας, εἴχατε ἀποφασίσει νὰ ὑποστηρίξετε κυβερνήσεις ἐγκληματικές ἀπὸ τὴν λαϊκὴν θέλησιν, τότε ἄνθρωποι, δὲν θὰ εἴχατε νὰ φοβηθῆτε τίποτε, διότι ὁ λαὸς μας πάντοτε ἐπίστευε καὶ θὰ πιστεύῃ εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐπὶ πλέον ὁ λαὸς μας ἔχει συναίσθησιν ὅτι ἡ τύχη του συνδέεται ἀνεκλήτως μὲ τὰς τύχας τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. Δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ κρίνω τὰ σχέδια τῆς κυβερνήσεώς σας ἐναντί τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα ἡμπορῶ νὰ σὰς πῶ ὅτι θὰ εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐκινδύνουν νὰ προσπαθήσετε νὰ τὴν ἀποσπάσετε ἀπὸ τὴν Εὐρώπην καὶ νὰ ὑποκαταστήσετε τὰς σχέσεις τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. μὲ μίαν διμερῆ Ἑλληνο - Ἀμερικανικὴν συνθήκην. Τὰ μαθήματα ἀπὸ τὸν τελευταῖον πόλεμον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μᾶς διδάσκουν ὅτι εἶναι παράλογον νὰ δίνης πλῆθος εἰς πλῆθος ὑποσχέσεις ποὺ παρέχονται ἄκριτα ἀπὸ δικτάτορας ποὺ σπεύδουν νὰ γίνουν ἀρεστοί. Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ἐδῶ καὶ κάτι ἄλλο. Πολὺ γρήγορα θὰ ὑπάρξῃ στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπῃ - σὲ μιά περιοχὴ ὅπου ἡ Ἑλλάς εἶναι τώρα - κλειδὸς - ἐκ νέου τὸ πρόβλημα τῆς ἱσορροπίας τῶν δυνάμεων. Ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐκέλθουν ἀλλοιῶν εἰς τοὺς βορείους

γείτονάς μας και ιδίως εις την Γιουγκοσλαβίαν μετά τον Τρίτο. Και τώως να κληθούμε και πάλι να υπερασπισώμεν την έλευθερίαν, αλλά ή πολιτική μάχη διά την έλευθερίαν δεν είναι δυνατόν να γίνη από μίαν χώραν της οποίας ο λαός είναι υπόδουλος.

Έπομένως ούτε τά ευρύτερα συμφέροντα του έλευθέρου κόσμου, ούτε τά συμφέροντα των ΗΠΑ δεν εξυπηρετούνται μέ την διατήρησιν της δικτατορίας εις την Ελλάδα.

Καταλήγων θα επαναλάβω ότι ή δικτατορία αποτελεί τραγωδίαν διά τον Έλληνικόν λαόν. Είναι όμως και κίνδυνος διά τον έλευθερον κόσμον. Είς την πραγματικότητα αποτελεί αυτήν ταύτην την άρνησιν των ιδεωδών διά τά οποία υπάρχει ο έλευθερος κόσμος. Ο Έλληνικός λαός σήμερον είναι πλήρως ένωμενος εναντίον της δικτατορίας. Η πολιτική του ήγεσία έπίσης είναι πλήρως ένωμένη εις την αντίθεσιν της προς τό καθεστώς, καθώς και εις την απόφασιν της να οδηγήση την χώραν πίσω εις την δημοσύτητα.

Από την άλλην πλευράν μετά τό πραξικόπημα της 25ης Νοεμβρίου 1973 ή δικτατορία είναι άδύναμη και έπισφαλής -και έχει να αντιμετώπιση σοβαρά προβλήματα που δεν ήμπορούν να λυθούν μέ τά τάνης.

Τό νέον καθεστώς αντιμετώπίζει τό άγχος και τό αίσθημα προσβολής του λαού μας, που χειροτερεύει από τον οικονομικόν πληθωρισμόν και την πολιτικήν καταπίεσιν. Τό εκ νέου άνοιγμα του μακής φήμης στρατοπέδου συγκεντρώσεως της Γυάρου έγινε σήμα ενός καθεστώτος που στηρίζεται επί του φόβου διά να τηρήση την τάξιν.

Και τό τελευταίον, άλλ'όχι και τό μικρότερον. Είς τους κόλπους του καθεστώτος αναπτύσσονται δυνάμεις που άπειλούν την μόνιμον σύνδεσιν της Ελλάδος μέ τον δυτικόν κόσμον.

Καιρός είναι να διπλάσιάζωμεν τάς προσπάθειάς μας διά να άπελευθερώσωμεν την Ελλάδα από την δικτατορίαν άπαξ διά παντός.

Ζητούμεν από τους συμμάχους μας να παύσουν την υποστήριξιν της Χούντας πριν είναι πολύ άργά. Ζητούμε από τους συμμάχους μας να σταματήσουν τά κλισέ περί των "φιλικών συστάσεων" ή τάς υποδείξεις στήν Ελλάδα να άκλουθήση την λεγομένην "Τουρκικήν λύσιν".

Η ειδική αυτή "λύσις" ούδέποτε υπήρξεν κατάλληλος διά την Ελλάδα και έν πάση περιπτώσει σήμερον είναι πολύ άργά διά κάτι τέτοιο.

Όλα τά άλλα είναι δική μας δουλειά.

Κόριε Πρόεδρε, σές εύχαριστώ.

(Άκολουθοούν αι έρωταποκρίσεις που έπηκολούθησαν την κατάθεσιν).